

Toivomusaloite 903

S. Pietikäinen: Opintotukijärjestelmän uudistamisesta

Eduskunnalle

Jo vuonna 1986 hyväksyessään vuoden 1987 budjettia eduskunta asetti tavoitteekseen opintorahan nostamisen puoleen opintotuesta viimeistään vuonna 1990. Tähän ei ole päästy. Opintorahan ja asumislisän yhteenlasketun määrän osuus opintotuen kokonaismäärästä oli lukuvuonna 1991—92 vain 36,6 %.

Hidastelu opintotuen kokonaisuudistuksen toteuttamisessa on johtanut koko järjestelmän kriisiytymiseen. Puutteellinen tuen taso pakottaa opiskelijat töihin ja kunnallisen toimeentulotuen turviin. Vinoutunut ja vanhentunut järjestelmä kannustaa pitkittämään opintoja.

Pankkien halu olla mukana opintojen osarahoittajana edullisten opintolainojen muodossa on vähentynyt. Pankit ovat kieltäytyneet myöntämästä lainoja ja kiristäneet valtiolta korkeampia lainakorkoja.

Valtiolle opintotuen kriisi on merkinnyt lisääntyvää panostusta lainojen korkotukeen. Valtion vuoden 1991 budjetissa on Valtion opintotukikeskuksen menoista 26,3 % opintolainojen takauksia ja korkotukea. Opintolainojen takaukseen ja korkotukeen varatut määrärahat ovat nousseet vuoden 1989 tilinpäätöksensä 1991 budjettiin 82,9 %, kun opintorahamenot kasvoivat 27,2 %.

Opiskelijoilla on oikeus muiden väestöryhmien tasoiseen perustoimeentuloon. Valtion

taas ei ole tarkoituksenmukaista suunnata opintotukimenoista yhä suurempaa osaa pankeille.

Opintotukijärjestelmän uudistamisesta on opetusministeriössä tehty kattavia selvityksiä. Selvitysmies Eero Kurrin raportti on käyttökelvoinen pohja opintotuen uudistukselle.

Opintotukilainsäädäntöä uudistettaessa on tavoitteeksi asetettava opintorahan niin huomattava korottaminen, että sillä kokonaisuudessaan voisi rahoittaa opinnot.

Jo vuoden 1992 tulo- ja menoarviossa on opintorahaa korotettava niin huomattavasti, ettei 1.7.1992 jälkeen nostettaville opintolainoille tarvitse myöntää korkotukea. Opintotuen sitomiseksi osaksi muuta perusturvaa on opintotuen hallinnointi siirrettävä sosiaali- ja terveysministeriölle.

Edellä olevan perusteella ehdotan kunnioittavasti eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hallitus valtion vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesityksen yhteydessä antaisi eduskunnalle esityksen opintotukilainsäädännön uudistamisesta ja opintotuen uudistamisen aikataulusta sekä varaisi opintorahan huomattavaan korottamiseen riittävät määrärahat.

Helsingissä 19 päivänä huhtikuuta 1991

Sirpa Pietikäinen